

Løiten Almenning

Saksbehandler, innvalgstelefon

Erica Neby, 62 55 11 65

Att. Endre Jørgensen

Klekkefjellet naturreservat - dispensasjon for merking, vedlikehold og oppkjøring av skiløyper

---

Statsforvalteren gir Løiten Almenning dispensasjon fra fredningsforskriften for Klekkefjellet naturreservat for merking, vedlikehold og oppkjøring av tre skiløyper i årene 2021-2025. Se vurderinger og tilknyttede vilkår nedenfor.

Søknaden

Vi viser til deres søknad av 4. mars 2021 om vedlikehold og oppkjøring av tre skiløyper i Klekkefjellet naturreservat i Løiten kommune. Dere skriver at de tre aktuelle skiløypene vist på kart vedlagt søknaden har blitt kjørt opp lenge før vernet av Klekkefjellet ble vedtatt. Dere opplyser også om at dere ved opprettelsen av reservatet ga oss innspill om at det fortsatt måtte være muligheter for å kjøre opp skiløypene i området, og at Fylkesmannen, nå Statsforvalteren, har vært på befaring angående utvidelse av skiløypene i 1996 uten å bemerke at oppkjøring av dem krevde en dispensasjon. Dere ønsker en varig dispensasjon fra fredningsforskriften, alternativt så lenge som mulig.

Lovgrunnlag

Klekkefjellet naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon av 9. juli 1993. Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis lite menneskepåvirket barskogområde som viser et godt tverrsnitt av skogsamfunn og myrtyper som er typisk for den høyereliggende barskogen i den mellomboreale skogsonen.

Ifølge fredningsforskriften punkt IV.1 er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, fredet mot skade og ødeleggelse og ifølge punkt IV.5 er motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt. Det finnes ikke noe direkte unntak fra disse bestemmelsene for vedlikehold eller oppkjøring av skiløyper, men i fredningsforskriften punkt VI.4 står det at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til merking og vedlikehold av eksisterende stier og løyper. Med vedlikehold menes her vegetasjonsrydding i traséen og eventuelt vedlikehold av eksisterende bruer/klopper. Oppkjøring av skiløyper må vurderes etter naturmangfoldloven § 48 som sier at det kan gis dispensasjon fra et vernevedtak dersom et tiltak ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke

verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Statsforvalterens vurdering

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Med bakgrunn i rapporten fra basiskartleggingen utført i reservatet i 2019 samt artsregistreringer i Artskart, mener vi at vi har god kunnskap om området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket. Det legges derfor ikke særlig vekt ved naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet). Vedlikehold og oppkjøring av skiløyper i skog og på myr vil være et inngrep i reservatet. Vedlikehold av løypetraséene har blitt utført i lang tid og derfor regner vi med at det ikke vokser gamle trær i traséene, muligens noen kvister eller småtrær som må ryddes vekk. Oppkjøring av skiløyper med løypemaskin vil pakke snøen hardere enn den ellers ville ha blitt, og dette kan føre til at snøen smelter saktere i løypetraséen enn utenfor. Disse traséene har dog blitt oppkjørt i lang tid, uten at det er registrert noen vesentlige negative innvirkninger på naturverdiene.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Bortsett fra turgåere, oppkjøring av løyper og vedlikehold av stier, er det få andre aktiviteter som pågår i reservatet, ut fra hva vi vet. Det har tidligere blitt innvilget dispensasjon fra fredningsforskriften for å sette ut klopper langs en av sommerstiene for å redusere slitasjen på bakken. Budor har mange besøkere, særlig i vintersesongen, og vi antar derfor at skiløypene gjennom reservatet er mye brukt – slik som de øvrige skiløypene i området. Antallet stier og løyper som merkes, vedlikeholdes og kjøres opp i reservatet bør ikke økes i antall, men vi aksepterer de traséene og løypene som er vist på offentlige kart i dag. Vi vil vurdere å revidere fredningsforskriften for Klekkefjellet naturreservat på sikt, slik at aktiviteter som foregikk i reservatet før opprettelsen, men som ser ut til å ha blitt oversett, kan innlemmes i en revidert forskrift. Inntil denne revisjonen er gjennomført, vil aktiviteter som etter dagens fredningsforskrift er forbudt måtte omsøkes.

Naturmangfoldloven § 11 om at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder vurderes ikke som relevant i denne saken.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet, skal merking, vedlikehold og oppkjøring av skiløypene følge samme traséer som er vist på kartet i deres søknad. Oppkjøring av skiløypene skal kun foregå på frossen og godt snødekket bakke, hvilket vil begrense start og slutt for oppkjøringsperioden hvert år. Vi finner det ikke hensiktsmessig å begrense antallet ganger skiløypene kan kjøres opp, siden dette må gjøres etter behov. Kapping av greiner og trær bør begrenses til det mest nødvendige, jf. naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker, lokalisering og tidspunkt av tiltaket. Det er vanlig forvaltningspraksis å gi en tidsbegrenset dispensasjon, og derfor vil denne dispensasjonen begrenses til 4 år.

Å merke, vedlikeholde og kjøre opp eksisterende skiløyper i reservatet er aktiviteter som mest sannsynlig ville ha blitt tillatt i en verneforskrift for skogreservater i dag, på lik linje med de andre verneområdene som er opprettet på Hedmarksvidda i nyere tid. Etter vår vurdering vil tiltaket ikke være i strid med verneformålet og vil heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene

for å kunne gi en dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ, er dermed oppfylt.

Vi vurderer ikke presedensvirkningen av en tillatelse til å merke, vedlikeholde og kjøre opp eksisterende skiløyper i Klekkefjellet naturreservat å være særlig stor, siden det fremstår som en ren forglemmelse at det ikke har blitt tatt inn bestemmelser i fredningsforskriften som sikrer dette behovet.

Vedtak

Med hjemmel i fredningsforskriften for Klekkefjellet naturreservat punkt VI.4 og naturmangfoldloven § 48 gir Statsforvalteren Løiten Almenning dispensasjon fra fredningsforskriften punkt IV.1 og 5 for merking, vedlikehold og oppkjøring av tre skiløyper (vist som nr. 9, 10 og 11 på kartet i deres søknad) i Klekkefjellet naturreservat i årene 2021-2025. Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for Løiten Almenning med eventuell underentreprenør for merking, vedlikehold og oppkjøring av tre skiløyper vist på vedlagt kart som nummer 9, 10 og 11.
- Rydding av vegetasjon langs traséene skal begrenses til det strengt nødvendige.
- Prepareringen av løypene kan kun skje på frossen og godt snødekket bakke.
- All kjøring skal skje på en hensynsfull måte, slik at skader på vegetasjon og forstyrrelse av dyrelivet unngås.
- Dispensasjonen gjelder for årene 2021-2025.
- Denne dispensasjonen skal kunne vises frem for oppsynet i reservatet ved en eventuell kontroll.

Denne dispensasjonen er gitt i henhold til fredningsforskriften for Klekkefjellet naturreservat. Dere må selv avklare behovet for tillatelse etter annet lovverk før tiltaket kan utføres lovlig.

Klageadgang

Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Klekkefjellet naturreservat - kart over skiløyper

Kopi til:

Løten kommune Pb 113 2341 LØTEN